

Türk Mitolojisinde Önemli Sayılar

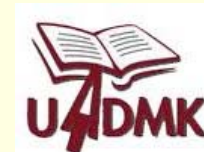

§

SAYILAR

- › Eski Türk inancı olan şamanizm'den başlayarak, İslami ve İslamiyet sonrası dönemlerde, Türk kültüründe ve inancında sayıların önemli olduğu görülmektedir.
- › Türk Mitolojisinde bazı sayılar kutsal bir özellik taşır. Bir, üç, dört, beş, yedi, dokuz, on iki, kırk vb. sayıların mitolojide çeşitli anlamları bulunmaktadır.
- › Türk mitolojisinde önemli yeri olan yukarıdaki sayıların formülistik olduğu ve pek çok kültürde de rastlanıldığı gerçektir.
- › Şamanizm'de sayıların tekrarlanması ve vurgulanması söz konusuydu.

“Bir” Sayısı

- › İslam dininde bir sayısı Allah'ı ifade eder. Allah birdir ve tektir. Dede Korkut'ta pek çok yerde geçen bir sayısı â 1klarımızın dilinde ve telinde:

›

l

› Ş l

l l
ğç

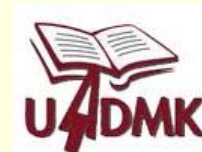
İ

ğ

)

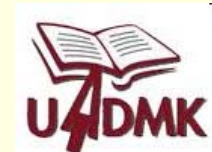

Ş

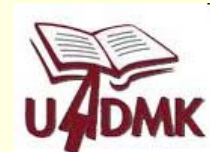
“Üç” Sayısı

- › Geleneksel kültürümüzde ve âlemlerin dilinde en çok kullanılan sayılardan biridir.
- › İslamî kozmolojide âlem üç bölümden meydana gelir.
 - a) Yeryüzü (orta dünya)
 - b) Yer altındaki karanlık dünya (aşağıdaki dünya)
 - c) Gökteki nur âlemi (yukarıdaki sema)

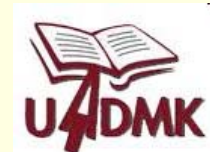
“Üç” Sayısı

- › Karluk Türkleri üç a ıretten meydana gelmi tir.
- › O uz menkıbesine göre O uz Han üç gün annesinin sütünü emmemi , annesi üç gece gördü ü rüya sonucu rüyasında kendisine söylenilen ekilde hareket etmi tir.
- › O uz'un iki e inden üçer tane o lu olmu tur. İlk e inden olan çocukları Gökhan, Da han, Denizhan Bozoklar'ı, ikinci e inden olan Günhan, Ayhan, Yıldızhan da Üçoklar'ı olu turmu tur.
- › O uz'un o ullarından biri bayra ında sembol olarak altın bir yay üzerine üç gümü ok kullanmı tir.

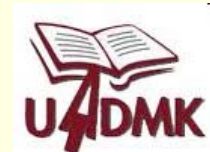
“Üç” Sayısı

- › Göç destanının bir rivayetinde Boşu Han'a Tanrı tarafından verilmiş üç karga bulunmaktadır. Bu kargalar memleketin her yerinde olup bitenden hakana haber getirmişlerdir.
- › Çin Türklerinde düğün merasimi üç aamada yapılır. Gelin kız kocasının evine geldikten sonra üç gün kocası, kaynanası ve kayın babasıyla karı karıya gelmesi yasaktır.

“Üç” Sayısı

- › Manas'ta rastladığımız üç sayısı ile bazıları şöyledir.
- › Manas'ın elde tuttuğu yerlerden birinin adı Üç Köy'dür.
- › Semetay üç gece aynı rüyayı görür.
- › Manas üç gün kimse ile konuşmaz.
- › Kırgızların ayrılmaz yiğitleri üç tanedir.
- › Manas'ın önüne üç kız gelip yüzlerini yırtarak ağıt söylerler.

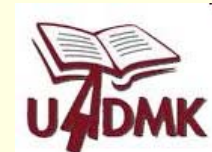

“Üç” Say 3

- ” Dede Korkut Hikâyeleri’nde üç sayı 43 defa yer almaktadır.
görülmemektedir. Bunlardan bazıları şöyledir:
- ” Bamsö Beyrek hikâyesinde Bey yit, dü ümandan esir bezirgân ve malları kurtarıncaya kadar üç bey besler.
- ” Dede Korkut'un yakını ile Deli Kaçarı eli yukarıda kaçınca, bacasını övmeye razı olur ve üç kere azından ikrar eyler.
- ” Dirse Han Otu Bo aç Han hikâyesinde Dirse Han'ın Otu Bo aç, üç kabile çocuğu ile ağı oynar, üzerlerine gelen benden üç o han kaçır Bo aç kaçmaz.
Bayındır Han Begil'i üç gün av eti ile besler.

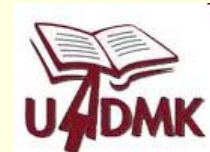
“Yedi” Sayısı

- › "Yedi" sayısı, Orta-Asya'daki Türk boylarından günümüze kadar Türk halk inançları ile günlük yaşamlarında en çok sözü edilen sayılardandır.
- › "Yedi" sayısı, Anadolu'da ve bütün Türk boylarında kutsal sayılmaktadır.
- › Altay Türklerine göre ayın tutulması "yedi balı dev" yüzündendir.
- › Kırgız Türklerinde Kutup Yıldızı'nda bulunan "Büyük Ayı"ya, "Yedi Bekçi" denir.
- › Kur'an-ı Kerim yedi harf üzerine inmiştir.

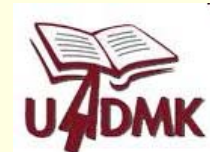
“Yedi” Sayısı

- › Mekke ile Medine arasında yedi kale vardır.
- › Hac'da Kâbe yedi kere tavaf edilir.
- › Kur'an-ı Kerim'de geçen Eshab-ı Kehf olayı, Yedi Uyurlar olarak bilinir.
- › Hz. Ebubekir Mushaf'ı yedi suret yazdırmı tır.
- › Cuma namazının yedi farzı vardır.
- › Süleymaniye Camii yedi senede yapılmı tır.
- › Ailede soy yedi göbe e kadar çıkarılır.

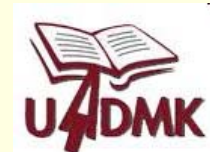
“Dokuz” Sayısı

- > Türklerde kutsal sayılan sayılardan biri de "dokuz" sayısıdır.
- > Altay Yaratılı Destanı'na göre Tanrı yerden "dokuz dallı" bir a aç bitirerek her dalın altında bir insan yaratmıştır. Bunlar dokuz insan cinsinin ataları olmuştur. Bu dokuz insana "Dokuz Dedeler" denmektedir.

“Dokuz” Sayısı

- › Altay Türklerinde amanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır.
- › Türk hakanlarının hakimiyet alameti davul ve turlar dokuz tanedir.
- › Ergenekon Destanı'nda da dokuz sayısı "Dokuz Ouz" adı ile bir isim olarak yer almaktadır.
- › Manas Destanı'nda sık sık rastladığımız dokuz sayısı Dede Korkut'ta da "Dodu unda dokuz erkek deve kesti im o ul" , "dokuz bazlam ile bir külah yo urt" "Dokuz çoban" gibi ifadelerle görülmektedir.

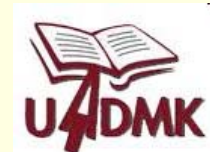
“Kırk” Sayısı

- › Türk destanlarında kırk sayısına sıkça rastlanır.
- › O uz, kırk günde yürür.
- › Manas Destanı'nda kırk sayısı 127 yerde kırk yi it, kırk sava ı, kırklar, kırk cura, kırk gelin, kırk alp, kırk güzel, kırk kulaç vb. biçimlerde görülmektedir.

“Kırk” Sayısı

- › İlk çağlardan beri Türkler "kırk" sayısının kutsallığına inanmışlardır. İslamiyet'te de Kuran'dan bu yana önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.
- › Alevi ve Bektaşilerde Hz. Ali'nin baş kanlık ettiği kırk kişilerin meclisine "Kırklar Meclisi" denmektedir.

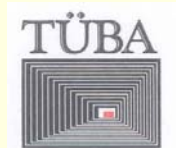

“Kırk” Sayısı

> $l \quad l \quad l \quad \S \quad l \quad l$
 $l \quad l$
 l

> $l \quad l \quad l$
 \dot{I}
 $\S \quad)$

> l
 $\S \quad l$
 \S

§

